Perustuslakivaliokunnalle

EDUSKUNNAN VIRKAMIESLAIN UUDISTAMINEN

Edusk**u**nnan virkamieslain uudistamista valmistelee työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii allekirjoittanut ja jossa jäseninä on asiantuntijoita keskuskansliasta ja valiokuntasihteeristöstä sekä henkilöstöjärjestöistä. Työryhmän puolesta esitän kunnioittaen lausuntona seuraavaa:

Työryhmän valmistelun ydintehtäväksi on määritelty virkanimityksiä koskevan muutoksenhakusäädöksen tarpeellisuuden ja sen sisällön määrittäminen. Lisäksi työryhmässä on päädytty ottamaan arvioitavaksi ja mahdollisesti valmisteltavaksi muita ajankohtaisia muutostarpeita.

Työryhmän kanta muutoksenhakumahdollisuuden toteuttamiseen on lähtökohtaisesti myönteinen. Muutoksenhaun tarpeellisuutta korostaa se, ettei nimityspäätökseen tyytymättömillä välttämättä ole käytettävissään muita tehokkaita oikeussuojakeinoja.

Muutoksenhakumahdollisuuden piiriin tulisi kuulumaan sekä kansliatoimikunnan että nimitysvaltaa käyttävien virkamiesten (oikeusasiamies, eduskunnan pääsihteeri ja VTV:n pääjohtaja) tekemät nimitykset.

Työryhmä on todennut muutoksenhakumahdollisuuden ulkopuolelle jäävän eduskunnan täysistunnon päättämät virkanimitykset (eduskunnan pääsihteeri, Valtiontalouden tarkastusviraston pääjohtaja). Lisäksi määräaikaiset, poliittisin perustein tehtävät, puhemiehen ja varapuhemiesten erityisavustajien nimitykset jätettäneen muutoksenhakumahdollisuuden ulkopuolelle. Harkinta erityisavustajien nimityksissä on poliittista eikä muutoksenhaulle ole löydettävissä virkamieslainsäädännön alaan kuuluvia objektiivisia perusteita.

Työryhmä katsoo tarpeelliseksi selvittää muutoksenhakumahdollisuuden rajaamista nimitettäessä alle kahden vuoden mittaiseen määräaikaiseen virkasuhteeseen. Peruste on valitusintressiin liittyvä ja käytännöllinen: vaikka muutoksenhaku menestyisi, suuri osa virkasuhteen kestosta olisi ehtinyt kulua.

Työryhmässä on alustavasti keskusteltu myös nimityksiin ja nimityksiä koskevaan muutoksenhakuun liittyvistä kysymyksistä:

- Eduskunnan virasta toiseen virkaan nimitetyn virkamiehen virkasuhteen turva tilanteissa, joissa nimitys ei vielä ole lainvoimainen. Jos nimityspäätös kumotaan, miten turvataan edellisen virkasuhteen säilyminen?
- Eduskunnan virkamieslain 7 § 4 momentin [1] ja 8 § 1 momentin 3. virkkeen[2] selkeyttäminen, huomioiden ”erityisestä syystä” ja ”perustellusta syystä” –ilmaisujen täsmentäminen. Avoin säätely voi johtaa tulokseen, jossa pysyvä (toistaiseksi voimassaoleva) nimitys on helpompi tehdä kuin yli vuoden mittainen määräaikainen nimitys.

Oman toimeksiantonsa ulkopuolelta työryhmä on päätynyt selvittämään eroamisiän nostamista ottaen huomioon muun lainsäädännön kehityksen.

Työryhmä varautuu myös arvioimaan nimityksiin liittyvän taustaselvityksen – virkamiehen nuhteettomuuden ja turvallisuusnäkökohtiin – muutosten merkitystä.

Työryhmä katsoo, että on tarkoituksenmukaisinta edetä eduskunnan virkamieslain uudistamisessa valtion virkamieslain uudistamisen sisällön selkeytyessä.

Pertti Rauhio
eduskunnan hallintojohtaja

[1] ”Erityisestä syystä virkaan voidaan nimittää kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö ilman julkista hakumenettelyä.”
[2] ”Nimittämisestä enintään vuoden mittaiseen määräaikaiseen virkasuhteeseen voidaan perustellusta syystä päättää ilman julkista hakumenettelyä.”